

Dini hökümetden aýrylaşdyrmak

Dini hökümetden aýrylaşdyrmak

«*Meniň patyşalygym bu dünýäden däl. Eger-de Meniň patyşalygym bu dünýäden bolan bolsa, onda hyzmatkärlerim Meni ýehudylaryň eline berdirmejek bolup göreşerdiler, ýöne Meniň patyşalygym bu ýerden däl*» (Ýahýa 18:36).

Bu berlen düşündirişde Isa Öz patyşalygy bilen bu dünýäniň patyşalygynyň arasynda aýdyň tapawudyň bardygyny açyk aýdýar. Isa şagirtlerine Özünü goramaga ýol bermändigi baradaky delil ýeterlik subutnama bolup durýar. Mesihniň Patyşalygy — gökdäki patyşalyk bolup, ol günäliniň Hudaý bilen ýaraşygyny gözleýär, raýatlyk we dünýewi hökümetler bolsa — ýerdäkidir, olar hökümdarlygy we baştutanlygy gözleýärler.

Şeýle hem resul Pawlus dini hökümetden aýyrmagy 2 Korintoslylar 5:20-de öwredýär. Ol, bu ýerde mesihini ilci hökmünde görkezýär: «*Şeýlelikde, biz Mesihniň ilçileridiris.*» Ilçi (wekil) — bu, bir ýurdy başga bir ýurduň önünde tanyşdyrýan adamdyr. Ol beýleki ýurduň hökümet işlerine gatnaşmaýar-da, öz ýurdy üçin bähbitli tarapy gözleýär. Mesihi hem ýerdäki hökümet işleri bilen meşgullanmaýar-da, olaryň huzurynda gökdäki patyşalygy hödürleýär. Ol bu dünýädedir, emma onuň özi bu dünýäden däl (Ýahýa 17:16). Onuň zähmeti — ruhydyr, syýasy däl. Onuň wezipelerine bu dünýäniň adamlaryna kömek etmek we özüni Mesihniň gökdäki Patyşalygyna bagyşlamak girýär.

Ybadathana bilen hökümetiň arasyndaky özara

gatnaşyklara düşünmäge kömek edýän Mukaddes Kitabyň iň wajyp ýeri, Rimlilere hat kitabynyň 13-nji baby bolup durýar. Bu bapda mesihä hökümetiň işine gatnaşmak babatda hiç hili öwüt-ündew berilmeyändigini hakykatdyr. Şeýle hem bu ýerde, mesihiniň ýerine ýetirmeli borjy hökmünde hiç hili hökümet taglymaty geçirilmeyär. Bu ýerde Mukaddes Kitap, mesihiniň raýatlyk hökümeti bilen özara gatnaşygyny ýola goýmagy üçin göni oňa ýüzlenýär. Mesihi salgydyny tölemeli, hökümete hormat goýmaly we olara boýun egmeli.

Resul Pawlusyň Rimlilere hatynyň 13-nji babyny öwrenmek bilen, biz hökümetiň maksadynyň Isanyň we Onuň şägirtleriniň taglymatyna çapraz gelyändigini görýäris. 4-nji aýatda biz şeýle okaýarys: «...çünki ol gylyjy ýöne ýere göterýän däldir. Sebäbi ol Hudaýyň hyzmatkäridir, ýamanlyk edenden jeza berip, oç alýandyr». Munuň tersine Isa Öz şägirtlerine şeýle diýdi: «Gylyjyňy gynyna sal, çünki gylyç çekenleriň hemmesi gylyç bilenem öldüriler» (Matta 26:52). Esgerler çokundyrylmak üçin Ýahýa Çokundyryjynyň ýanyna gelip, özleriniň näme etmelidigini soranlarynda, ol şeýle diýdi: «Hiç kimi talamaň» (Luka 3:14). Rimliler 12:19-da biz şeýle okaýarys: «Eý, söýgüli doganlar, özüňiz oç alman, Hudaýyň gazabyna ýol beriň. Çünki: “Reb diýýär: Oç Meniňkidir, öwezini Men bererin”». Şunuň ýaly dürli maksatlarda tarapdar bolmak ýa-da iki wezipä gulluk etmek mümkin däldir. Hudaý dini hökümetden aýyrmaklyga çagyýar.

Diniň hökümetden aýrylmagy — bu köne äht

taglymaty däldir. Hudaý Ybraýymdan beýik halk ýaratmak üçin, ony öz maşgalasyndan aýyrdy (Gelip çykyş 12:2). Onsoň Hudaý günälilere erbetlik bildirmek we jeza bermek üçin Öz halkyna kanunlar berdi. Hudaý olaryň eline gylyç berip, ony beýleki adalatsyz halklaryň üstünden höküm çykarmak üçin ulanmagy buýurdy (Kanun Tagl. 20:17). Ysraýylyň raýatlyk kanuny jan ornuna jan, göz ornuna göz, diş ornuna diş talap edýärdi (Kanun Tagl. 19:21). Şeýle hem Hudaý ysraýyl halkynyň ruhy gullugyny hem böl-di we beýlki halklary Özi bilen ýaraşyk baglaşmagy üçin, munuň üsti bilen Öz işini amala aşyrdy. Şonuň üçin hem ýewreý halky ýerdäki patyşalygy hem, gökdäki patyşalygy hem öz üstüne aldy.

Ähtleriň aralygynda diniň we hökümetiň roly bölündi. Hudaýyň halkyna indi Hudaýyň duşmanlaryndan ar almak bolanokdy. Hökümet hem hakykatyň baýdagyny göteriji bolmagyny bes etdi. Bu etapda dürli maksatlary we gyzyklanmalary bolan iki gurama bardyr. Bu iki ähtiň arasyndaky tapawutlara düşünmezlik ýoldan çykmaklyga we bu durmuşda möhüm täze äht taglymatyny nädogry ulanmaklyga getirýär.

Diniň hökümetden aýrylmak düzgüni biziň gündelik durmuşymyzda duýulýar. Meselem, eger Isa duşmanyň söýmegi ündeýän bolsa, mesihi harby gullukçy bolup bilermi? Eger mesihä erbetlige garşy durmak wagyz edilen bolsa, ol kanun wekili bolup bilermi? Eger mesihi başga ýurduň ilçisi bolsa, ol syýasat wezipesini eýeläp, ses bermeklige gatnaşyp bilermi? Eger mesihiniň baş maksady jan halas etmek bolsa, ol hökümete garşy çykyş

edip we garşylyk görkezip bilermi? Bu soraglaryň jogap-
lary makullaýygy bolmaz. «*Munuň üçin olaryň arasyn-
dan çykyň, olardan aýrylyň, murdara galtaşmaň, Men
hem sizi kabul ederin. Her zady başaryan Reb: “Men
siziň Ataňyz bolaryn, siz hem Meniň ogul-gyzlarym
bolarsyňyz” diýýär*» (2 Korintos. 6:17-18).

HÖKÜMET WE ONY DOLANDYRMAK HUDAÝ TARAPYNDAN GURLANDYR

Hökümet Hudaý tarapyndan gurlandyr. «*Her kişi
ýokary häkimiýetlere tabyn bolsun, çünki Hudaý tarapy-
ndan bolmadyk häkimiýet ýokdur, bu barlar Hudaý
tarapyndan gurlandyr*» (Riml. 13:1).

Raýatlyk hökümeti — Hudaýdandyr. «*Pilatus
Oña: «Sen meniň bilen gepleşme? Seni boşatmaga-da,
haça çüýlemäge-de meniň ygtyýarymyň bardygyny
bilýärsiňmi?» diýdi. Isa oña şeýle jogap berdi: «Saňa
ýokardan berilmedik bolsa, Maňa hiç hili ygtyýaryň bol-
mazdy. Şonuň üçin-de, Meni seniň eliňe bereniň günäsi
has-da uludyr*» (Ýahýa 19:10-11).

**Hökümetiň agzalary Hudaý tarapyndan
bellenýär.**

«*Bu höküm gözegçileriň karary bilen çykdy.*

Bu çözügüt mukaddesleriň buýrugy bilen berildi.

Çünki ähli janly-jandarlar şuny bilsin:

*Ynsan patyşalygynyň üstünden Beýik Hudaý höküm
sürýär.*

Ol patyşalygy Öz islän adamyna berýär.

Ynsanyň iň pesini onuň üstünden goýýar» (Danyýel 4:14; şeýle hem Dan. 4:22, 29 ser.).

Raýat ýolbaşçylarynyň kararlaryny Reb dolandyrýar. *«Patyşanyň ýüregi Rebbiň elinde suw ýaplary ýalydyr; Ol ony Öz islän tarapyna öwürýändir» (Süleým. Tysmal. 21:1).*

HÖKÜMETIŇ IŞI

Hökümet - jemgyýetde tertip-düzgüni goldamak üçin gurnalandyr. *«Sebäbi başlyk seniň ýagşylygyň üçin Hudaýyň hyzmatkäridir. Ýaman iş edýän bolsaň, onda gork, çünki ol gyljy ýöne ýere göterýän dälidir. Sebäbi ol Hudaýyň hyzmatkäridir, ýamanlyk edenden jeza berip, oç alyandyr» (Riml. 13:4).*

Salgyt ýygnamak Hudaý tarapyndan berlen hukukdyr. *«Siz salgytlary hem munuň üçin töleýärsiňiz. Olar mydama şu iş bilen meşgurdygy sebäpli Hudaýyň hyzmatkäridir. Her kişä bermelisini beriň: salgyt bolsa, salgydy; gümrük bolsa, gümrügi; gorky bolsa, gorkyny; hormat bolsa, hormaty» (Riml. 13:6-7).*

«Isany gepde tutjak bolup, fariseýleriň, hirodesçileriň birnäçesini Onuň ýanyna iberdiler. Olar hem gelip, Oňa şeýle diýdiler: «Mugallym! Biz Seniň dogruçyldygyňy, hiç kime ýaranjak bolmaýandygyňy bilýäris, çünki Sen adamlaryň derejesine bakman, Hudaýyň ýoluny hakykat ýüzünden öwredýärsiň. Kaýsara salgyt tölemek dogrumy ýa dälmi? Tölälimi ýa tölemälimi?» Isa olaryň ikiýüzlüligini bilip, şeýle diýdi:

«Meni näme üçin synaýarsyňyz? Maňa bir dinar getir-iň, göreýin». Olar hem getirdiler. Isa olara: «Bu surat bilen ýazgy kimiňki?» diýdi. Olar-da Oňa: «Kaýsaryňky» diýdiler. Isa olara: «Kaýsaryňkyny kaýsara, Hudaýyňkyny Hudaýa beriň» diýdi. Olar Oňa aňka-taňka boldular.» (Markus 12:13-17).

BIZIŇ HÖKÜMETIŇ ÖŇÜNDÄKI BORJUMYZ

Biz öz hökümetimize hormat goýmalydyrys. «Patyşany sylaň» (1 Petr. 2:17).

Biz öz hökümetimiz üçin dileg etmelidiris. «Her zatdan öň şuny ündeyärin: biz takwa hem agras, aram we gep-gürrüňsiz ýaşar ýaly, bütin adamlar, patyşalar we häkimiýet eýeleriniň bary üçin dilegler, dogalar, ýal-baryşlar hem şükürler edilsin. Çünki bu oňat we Halasgärimiz Hudaýyň halayán zadydyr» (1 Timot. 2:1-3).

Biz salgytlary tölemelidiris. «Onda, kaýsaryňkyny kaýsara, Hudaýyňkyny Hudaýa beriň» (Luka 20:25).

Biz öz hökümetimize gulak asmalydyrys. «Baş häkim bolany üçin patyşa bolsun, ýa onuň bet iş edýänleri jezalandyrmaga, ýagşylyk edýänleri öwmäge iberen häkimleri bolsun, Rebbiň hatyrasyna, bütin adam-zat düzgünine tabyn boluň. Çünki Hudaýyň islegi siziň ýagşylyk edip, pähimsiz adamlaryň nadanlygyny bes etdirmegiňizdir» (1 Petr. 2:13-15). «Munuň üçin kim häkimiýete garşy bolýan bolsa, Hudaýyň guranyna garşy bolýandyr, garşy bolýanlar özlerini höküm edýändir» (Riml. 13:2).

MESIHI ÜÇIN HUDAÝYŇ MAKSADY

Hudaýyň halky — mukaddes halkdyr. «Emma siz özüňizi tümlükden ajaýyp nuruna çagyran Hudaýyň şöhratly işlerini yglan etmäge saýlanan nesil, Patyşanyň ruhanylary, mukaddes millet, Hudaýa degişli halksyňyz» (1 Petr. 2:9). Biz — Hudaýyň halkydyrys, «Ol bizi garaňkylyk häkimliginden gutaryp, Öz söýgüli Oglunyň Patyşalygyna göçürdi» (Kolos. 1:13).

Mesihi has oňat ýurda yhlas edýär. «Bu adamlaryň bary ölyänçä imandan dänmedi. ...özleriniň Ýer ýüzünde ýat hem mysapyrdyklaryny boýun aldylar. ... olar has gowusyny, ýagny asmandaky watany arzuwlaýardylar...» (Ýewr. 11:13-16).

Mesihi — beýleki ýurduň wekilidir. «Şeýlelikde, indi hamala Hudaý biz arkaly haýyş edýän ýaly, biz Mesihiň ilçileridiris. Mesih tarapyndan ýalbarýarys: Hudaý bilen ýarasyň!» (2 Korint. 5:20).

— Jozef Kiner